

מלחמה ושלוש

הסורים אינם מסכימים

שלוש שנים אחרי שהחלו צבאות הליגה לנוע לעבר תל-אביב, כדי "לשים קץ למפלצת השחורה", שוב נעו חיילים ערביים ועבריים על הגבול.

באמתלה שהצבא הישראלי ניסה לגרש תוך שבוע ערביים, החוזרים לכפרם ולשדוד את עדריהם, התקדמה יחידה סורית אל תוך שטח ישראל, וניסתה לכבוש שם עמדה. אך למרות תכנון מדוקדק והרעשת תותחים ומרגמות, לא הצליחו הסורים.

תחנות הרלווי בברחב, שהסתפקו בראי שית ההתלקחות באזור החולה, בהודעות קצרות, כי על הגבול הסורי-ישראלי אירעו אינצידנטים, עברו עתה לשירותים מלחמתיים מקיפים. בראש כל מהדורת חדשות מסופר על מעשי תוקפנות של "היהודים, הרוצים כבר להרחיב את גבולותיהם." פרשנים צב"איים ומדיניים מסבירים מדוע, לדעתם, אין זו סידרת אינצידנטים מקריים.

"היהודים הצליחו במשך שלוש שנות קיום מדינתם להפוך את ארצם למחנה צבאי גדול", הכריז רדיו קהיר, "עתה ברצונם ל"בצר אזור נוסף — ביצות החולה, שעל ה"גבול הסורי. אין התנגדות הערבים מכוננת לייבוש הביצות דווקא, כי אם לכוחות הירי"דום לישב שם בחורים צעירים, שיהיו, למ"עשה, חץ, המכוון ללב סוריה. באותו זמן, אין שום אפשרות לסורים להקים ישובים מול האזור היהודי, כי מעבר גבולם האדמה סלעית, ואינה ניתנת לעיבוד."

לכן, לפי דברי אותו פרשן, החליטו הסורים לנקוט בעמדה תקיפה ביותר. לא ירשו ליהודים להעמידם בפני עובדות קיימות, הע"שויות לשנות את כל מאזן הכוחות באזור זה. ובפני אר"ם השמיעו את טענותיהם וד"רשותיהם: לא ירשו שום שינוי על הגבול או במעמד האזור המפורז — מלבד סיפוחו לסוריה.

איראן

תירוץ לגשלוש חיילים

ד"ר מוסאדק, המדינאי הישיש בן ה-71, ידוע באיראן בשל נטיותיו לבנות. בכל פעם, שזאם בפני חברי המגיליס על נושאו האהוב — שחרור העם האיראני מעול האימפריא-סיסטים הזרים — נתקן קולו בגורגו, ודמי עותיו זלגו על פניו הקמוטים. מאז נרצח ועל רומארא, החלה נימת שמחה לבצבץ בקולו ההתוק. סוף סוף מתקרבת האוילה.

כאשר נתבקש ע"י השאח להרכיב ממשלה חדשה, שתמלא את מקום ממשלת חוסיין עלא שהתפטרה, הגיעה התרגשותו לשיא חדש.

אולם השיא האמיתי בא, כאשר הודיע בפני המגיליס, כי השאח אישר את חוק האמת מפעלי הנפט — הוא התעלף מרוב התרגשות. לפני חדשים לא האמין הד"ר מוסאדק, כי "הבעיה האיראנית", שעלתה בגלל הית"גגות בעלי האחוזות לתוכנית הריפורמות

של רומארא, תהרוג ממסגרת המאורעות הפוליטיים הרגילים. כדי להצדיק את מעשה הרצח, העלו בעלי האחוזות ובני בריתם, הדי תיים הקיצוניים, את דחליל חברת הנפט האנגלית.

אך הקהל לא הבין, כי כאן טמונים רק תכסיסים פוליטיים — הוא האמין למנהי"גיו, וקיבל את הבעיותיהם בכנות. הפגנות גדולות — בהשתתפות מפלגת טוזה הק"ר מוניסטית — העלו סיסמתי-קסמים: הנפט האיראני לעם האיראני. כאשר פרצה שביתת הענק של פועלי שדות-הנפט ובתי הזיקוק בעבואן, נשמט הרסן מידי המגיליס ורצון ההמונים הוא אשר קבע

המאורעות שנפתחו בהפיכת-הצר, דוגמת ההפיכות הרגילות במדינות ערב, הפכו פת"אום למהפכה עממית ממש. המגיליס — שכ"לו מורכב נציגי בעלי הון — הבין, כי הירצאת האינטרסים הזרים משדות הנפט מעוררת סכנה גם לעצמם. אחרי שהמוון ינצח בת"ביעותיו נגד האנגלים, יפנה את חמתו נגד בעלי האחוזות הביאודליים.

אך אלה היתה בידם כל אפשרות לשחות נגד הזרם האדיר. תחת לחץ ההמונים המ"שיכו לתבוע את הלאמת תעשיית הנפט.

יהו עם זה שלחה הממשלה הגבורת צב"אית גדולה לדרום הארץ, ומינתה את הברי"גדיר כמאל נפקד צבאי. כמאל, קצין הידוע בשל שנאתו לצבא האנגלי, השתלט מיד

בריגדיר כמאל

התעלף מרוב התרגשות

על שדות הנפט והעיר עבדואן, בעזרת הטני קים, שנקנו מאנגליה. אך בפקודת יום לאני שיו הכריז, כי תפקידו הראשון הוא להבטיח את חייהם של 1700 הנתינים הבריטיים בא"זור. יהיו ההחלטות הסופיות בשאלת הנפט כאשר יהיו, הוא לא ירשה לפגוע באנגלים.

לעתונאים, שבאו לראיין אותו, אמר: "הנפט האיראני הוא מטרה חשובה מאד, אשר בגללה יהיו האנגלים מוכנים לפתוח במלחמת עולם שלישית. לכן, אשתדל שלא יהיה להם כל תירוץ לשלוח לכאן את חי"ליהם. אל יבואו אלינו בטענה האנגלית הטי פוסית, שחיי אורחיהם נתונים בסכנה, ולכן הם נאלצים לכבוש את ארנו".

ואמנם, חמש אגיות המלחמה הבריטיות, שסיירו במפרץ הפרסי, העידו על נכונותם של האנגלים להזים את תוכנית הלאמה, ע"י פלישה בכוח לאזור הנפט "להגן על האינט"רסים הבריטיים ועל חי"י נתיני הוד מלכותו הנמצאים שם".

במקום זה, נתקבל הציר הבריטי לראיין ע"י ד"ר מוסאדק. הוא הסביר, כי אנגליה מוכנה שלא להגיב עתה על החלטת הלא"מה, אך הממשלה חייבת להבטיח את המשכת העבודה הסדירה, וזכות האנגלים לקבל את כמיות הנפט, שקיבלו עד כה. כאשר תשכ"ר הסערה, וההמונים ישובו לעניניהם היומיו"מיים, הביא בריטניה את כל הבעיה להכרעת בית הדין הבינלאומי. הבלגה זו של האנגלים, נאמר לראש הממשלה, היא עזרה ממשית, שתאפשר לו להשתלט על הסערה.

למחרת הכריז ד"ר מוסאדק, בהתרגשות ברורה, כי הושגו סוף סוף שאיפותיו של העם האיראני, להיות בעל בית באזורי הנפט הדרומיים. "אתם יכולים עתה לחזור לכהיכם ולעבודותיכם, עניינכם נמצאים בידיים נאמ"נות".

מצרים

היו זמנים

"איך יא נחאס?" שאלה זו מופנית מדי יום ביום לראש ממשלת מצרים מעל דפי עתונות האופוזיציה ובזאומים ציבוריים. אח"רי מסירת התשובה הבריטית לדרושות מצ"ר, תבעו אנשים רבים במצרים, כי נחאס יפסיק את השיחות עם הבריטים, ויארגז תנועת מרי פעילה.

אולם כאשר לא הראה שום רצון להכנס בסכסוך רציני עם האנגלים, צהלו אנשי האופוזיציה. הם האשימו אותו בכנידה ב"אינטרסים המצריים: "אתה, נבחרת, כי העם האמין בך, שתשחרר אותו משלטון האגר"לים", צעקי, "ובמקום זאת, מכרת את המ"ר לת. עליך להתפטר מיד, אם אינך רוצה למלא את שליחות העם".

אך כל ההאשמות הללו לא הביאו שום תשובה ממפלגת אל-פועד. במקום זה, הביאה הממשלה "חוק ההתקלויות" בפני בית ה"נבחרים. חוק זה עורר הפעם את חמת ההמוון ההחב, כי עיקר תוכנו מכון נגד הפגנות הסטודנטים.

"היו זמנים, שאל-נחאס צעד בראש הפג"נות אל", התלוננו הסטודנטים, "לא יאומן, כי עתה ידכא אותן". "זהו רק צעד שיגרתי, שיבטיח את השמי"רה על הסדר והחוק", טענה הממשלה. "כל אדם, הרוצה לארגן התקלויות, חייב לקבל

רשות על כך, כי מצרים חייבת לקבל אופי מתקדם, ככל הארצות הנאורות בעולם. הפ"קרות חייבת להיפסק". למחרת הופיע עתון רוז אל-יוסוף עם קרי"

סוראיה כמאל, רקדנית

התמוגג מרוב אקזוטיות

קטורה גדולה על עמוד שלם. הקריקטורה מראה את מצרי אפנדי* עומד בפני ראי ושוטר האוסר אותו, כי הוא ודמותו בראי מהוים התקלויות בלתי-חוקיות".

ענין משפתי

השבוע נפתרה חידה, שהעסיקה במשך כמה ימים את מבקרי מועדוני הלילה של קהיר. מדי לילה נראה אמריקאי גבוה, שתום עיניו, יושב בשורה הראשונה, ומתבונן ברקד"ניות ובזמירות, שעלו על הבמות הקטנות. אמנם בכך אין לראות שום דבר, היוצא מני"דר הרגיל — איש מתמוגג מנחת.

אלא שהאיש — כנראה תיר עשיר — הח"זיק בידיו פנקס קטן, שבו רשם, מדי פעם בפעם, הערות קצרות. במקום אחד ביקר שלוש פעמים, ובתום הביקור השלישי כנס אל חדר ההלבשה של הרקדנית האקזוטית סוראיה כמאל. זמן מה אחרי כן יצאה אחריו, מתרגשת: בעוד יומיים תמריא לקוריאה, לשעשע את חיילי או"ם. (תמורת תשלום מסחרר) "מה עם קשיי השפה?" שאלו, "זה ענין משפחתי, אני אשיר וארקוד למען החיילים התורכים.

* מצרי אפנדי הוא דמום של אדם נמוך, שמן, מזריב משקפים עבות וחובש תרבוש, המגלם את העם המצרי.

68 תשבץ מס. מאוזן: 1. יחידה צבאית (6). זה עתה חננו את יום הולדתה ה-2000. 9. שפה רזה (10). סופג דיו (12). מכשיר שרטוט (14). חודש עברי (15). צנור ביוב (17). קריאת הודו (18). יד קמוצה (20). מספיק (21). לא כבד (22). ניבוי (23). הנגב מבנדל" (23). ה" (25). מידה עמיקה לנוח (27). בית החרב (29). שלב כתי ארבה (31). נוזלי הפרי (33). הרטבת נרעניו הכבואה (35). משמש לסוליות (38). אפיק מים (40). יפה (41). מאיר (42). רב במספר (44). מאפק בולים (46). באמצעות (47). רצה הודי (49). נם (50). ריק סנוול (51). סנין קרב (53). קיצור של אלפיוור (54). רוצה לדעת הכל (55). עיר קדושה לשלוש הדתות. מאוזן: 1. במאי "גונבי האפניים" (2). בן בלגיה (3). חברת מוניות של חיילים משוחררים (4). נע (5). סידור (6). נהר בצפון איטליה (7). נוש אדמה קטן (8). חלק גדול של ברה"מ (11). מלך חומד נשים (13). נקבות הצאן (14). אצבע (16). מצבה (18). שנרי ישראל בארה"ב (19). מנהל משרד הכפתון (24). ירק אדום (26). בן הנכד (28). שם עברי (30). שם אולם קונצרטים בניו-יורק (32). צבע הוזהב (34). סיאם (36). אקדה נרמני (37). מפקד אמריקאי שנפל בשורות צה"ל (39). דיקטטור (43). תבואה (45). חוקי (46). מיוחס (48). מתקבל רק תמורת נקודות (50). לא חוקי (52). מטבע סינית (53). מילת בריחה. פתרון לפותר תשבץ מס' 66 1. שלמית מלון, מירון 10, תל אביב. 2. מיכאל לוי, ביתר 4, חיפה. 3. דוד קוקרדי, סלמה 77, תל אביב. פתרון חידון השמות קול נערה מתוק הציג את שאלתו התמוהה בטלפון המערכת: "שכחתי את שם השיר בציור מס' 2, אך יודעת אני את המנגינה. התסכים לומר לי את שם השיר, אם אשר אותו באינך?"